

Projekt

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU**

z dnia r.

**w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Pużyckie Łęgi”**

Na podstawie art. 19 ust. 6, w związku z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Pużyckie Łęgi”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie dużego obszaru źródłiskowego z całością występujących tu biocenoz i biotopów.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) dobry stan zachowania fitocenoz leśnych;
- 2) postępująca sukcesja w fitocenozach łąkowych i szuwarowych jako efekt długotrwałego zaprzestania koszenia;
- 3) występowanie kompleksu źródlisk i wysięków oraz związanych z nimi zbiorowisk źródłiskowych;
- 4) obecność populacji cennych gatunków roślin;
- 5) zaburzone zasilanie rezerwatu wodami powierzchniowymi i płytko zalegającymi wodami gruntowymi;
- 6) położenie rezerwatu w bezpośrednim sąsiedztwie wsi Pużyce;
- 7) położenie rezerwatu w sąsiedztwie kopalni kruszywa.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 5. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

¹⁾ Zmiany ustawy wynikają z Dz. U. z 2015 r. poz. 1936 oraz z 2016 r. poz. 2249 i 2260, z 2017 r. poz. 132, poz. 1074.

§ 6. Określa się następujące ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łęczyce oraz do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania województwa pomorskiego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych:

- 1) w granicach rezerwatu i jego otulinie nie lokalizować nowych liniowych elementów infrastruktury technicznej;
- 2) zachować dotychczasowy sposób użytkowania gruntów, tj. jako lasy i użytki zielone w obrębie działek ewidencyjnych gm. Łęczyce, obr. Pużyce oznaczonych jako: 8/5, 8/6, 134, 142, 143;
- 3) w zlewni powierzchniowej rezerwatu (wskazanej na mapie stanowiącej załącznik nr 3 do zarządzenia):
 - a) zachować dotychczasową formę użytkowania gruntów na terenach oznaczonych jako Ł, Ps w obrębie działek ewidencyjnych gm. Łęczyce, obr. Pużyce oznaczonych jako 64/3, 65, 66, 71, 72; wskazane przekształcenie gruntów ornych R na użytki zielone²⁾ w obrębie tych działek;
 - b) zachować zieleń naturalną na terenie działki o nr ewid. 56/4, obr. Pużyce; nie wprowadzać zabudowy;
 - c) na terenie działki o nr ewid. 56/3, obr. Pużyce, nie zmieniać przeznaczenia, intensywności i charakteru zabudowy ustalonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego³⁾;
 - d) nie podejmować działań wpływających negatywnie na stosunki wodne na obszarze rezerwatu i jego otuliny, a w szczególności:
 - nie wykonywać żadnych prac, które mogłyby obniżyć poziom wód powierzchniowych i podziemnych (nowe melioracje, pobór wód podziemnych⁴⁾, w szczególności indywidualne studnie, kopalnie odkrywkowe, głębokie wykopy, duże stawy hodowlane, itp.);
 - nie wykonywać żadnych prac zmieniających cechy fizyko-chemiczne wód powierzchniowych i podziemnych (wprowadzanie do gruntu zanieczyszczeń oraz wody o zmienionym składzie chemicznym i/lub termice, np. ścieków, gnojowicy, zasolonych wód z nawierzchni dróg); ścieki odprowadzać do szczelnych zbiorników bezodpływowych, a docelowo do systemu kanalizacji zbiorczej;
 - e) nie lokalizować przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ⁵⁾ lub mogących negatywnie wpłynąć na przedmiot ochrony

²⁾ Wg Powiatowego Zasobu Geodezyjno-Kartograficznego w Wejherowie; stan na 28.06.2017 r.

³⁾ Wg miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obrębów geodezyjnych Brzeźno Lęborskie, Pużyce, Świchowo, Wysokie, Łęczyce w gminie Łęczyce (Uchwała Nr XXVI/77/2012 Rady Gminy Łęczyce z dnia 30 października 2012 r.). Dz. Urz. Woj. Pom. z 2012 r. poz. 4060

⁴⁾ Poza istniejącym ujęciem gminnym w Pużycach.

⁵⁾ W rozumieniu zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.).

rezerwatu, tj. spowodować zanieczyszczenie wód i powietrza, obniżyć poziom wód;

- 4) zachować dotychczasowy sposób użytkowania gruntów (grunty rolne bez możliwości zabudowy) na terenach oznaczonych symbolami: 4R, 5R, 6R, 8R, 9R, 13R, 14R, 15R w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego⁶⁾;
- 5) nie lokalizować urządzeń wodnych piętrzących na gruntach pod wodami Pużyckiej Strugi na odcinku poniżej rezerwatu, do 300 m od jego granic, powodujących zmianę stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody;
- 6) nie lokalizować w otoczeniu rezerwatu na terenach leśnych oznaczonych jako oddz. 93Ca, b, d, f, h i 93Da, b, d, h i n⁷⁾, w pasie o szerokości 100 m wzdłuż drogi powiatowej nr 1322G Lębork – Żelazno parkingów leśnych (w tym rowerowych), miejsc postojowych oraz innych urządzeń służących turystyce czy funkcjom wypoczynkowo – rekreacyjnym;

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

⁶⁾ Wg miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obrębów geodezyjnych Brzeźno Lęborskie, Pużyce, Świchowo, Wysokie, Łęczyce w gminie Łęczyce (Uchwała Nr XXVI/77/2012 Rady Gminy Łęczyce z dnia 30 października 2012 r.). Dz. Urz. Woj. Pom. z 2012 r. poz. 4060.

⁷⁾ Na mapach Nadleśnictwa Choczewo, Obręb Młot, Leśnictwo Dębina, wg PUL na lata 2014-2023.

Załączniki do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia r.

Załącznik nr 1

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1.	Sukcesja na powierzchniach łąk i szuwarów turzycowych na skutek długotrwałego zaprzestania koszenia.	1) Koszenie nieleśnych powierzchni; 2) usuwanie samosiewów drzew i krzewów.
Zagrożenie istniejące zewnętrzne		
2.	Nieustabilizowane warunki wodne w obrębie rezerwatu i jego otoczenia.	1) Wprowadzenie do dokumentów planistycznych gminy zapisów wskazanych w § 6 zarządzenia; 2) monitoring poziomu wód powierzchniowych i gruntowych.
3.	Antropopresja – zaśmiecanie terenu rezerwatu, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie drogi publicznej Lębork – Żelazno oraz przy wsi Pużyce; wkraczanie gatunków obcych dla flory rezerwatu.	1) Utrzymanie i uzupełnienie oznakowania granic rezerwatu; 2) ustawienie tablic informujących o celach rezerwatu oraz zakazach obowiązujących na jego terenie; 3) usuwanie odpadów.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
4.	Działania zmieniające warunki hydrologiczne lub hydrochemiczne wód zasilających rezerwat, w szczególności mogące obniżyć poziom lub zmienić cechy fizyko-chemiczne wód powierzchniowych i podziemnych.	Wprowadzenie do dokumentów planistycznych gminy zapisów wskazanych w § 6 zarządzenia.
5.	Remont lub modernizacja drogi Lębork – Żelazno przecinającej rezerwat.	W przypadku remontu drogi uwzględnić uwarunkowania chroniące rezerwat: 1) nie poszerzać pasa drogowego, prace wykonywać wyłącznie w jego granicach; 2) nie zmieniać rodzaju nawierzchni; 3) podczas prac zabezpieczyć teren przed sływem powierzchniowym do rezerwatu; 4) po remoncie wykonać odwodnienia w taki sposób, by ukierunkowane było poza

		<p>rezerwat;</p> <p>5) zachować kamienny most w niezmienionym stanie - dopuszcza się bieżącą konserwację stanu technicznego.</p>
6.	Zmiany sukcesyjne i zmiany stosunków wodnych w zasięgu otuliny rezerwatu.	Zaniechanie wszelkich działań z zakresu gospodarki leśnej w zasięgu wydzieleń leśnych 93Cg, 93Ch, 93Cl, 93Dm za wyjątkiem niezbędnych cięć sanitarnych oraz sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego.
7.	Wzrost antropopresji na skutek rozwoju zabudowy wsi Pużyce w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu.	Wprowadzenie do dokumentów planistycznych gminy zapisów wskazanych w § 6 zarządzenia.

Załącznik nr 2

Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań.

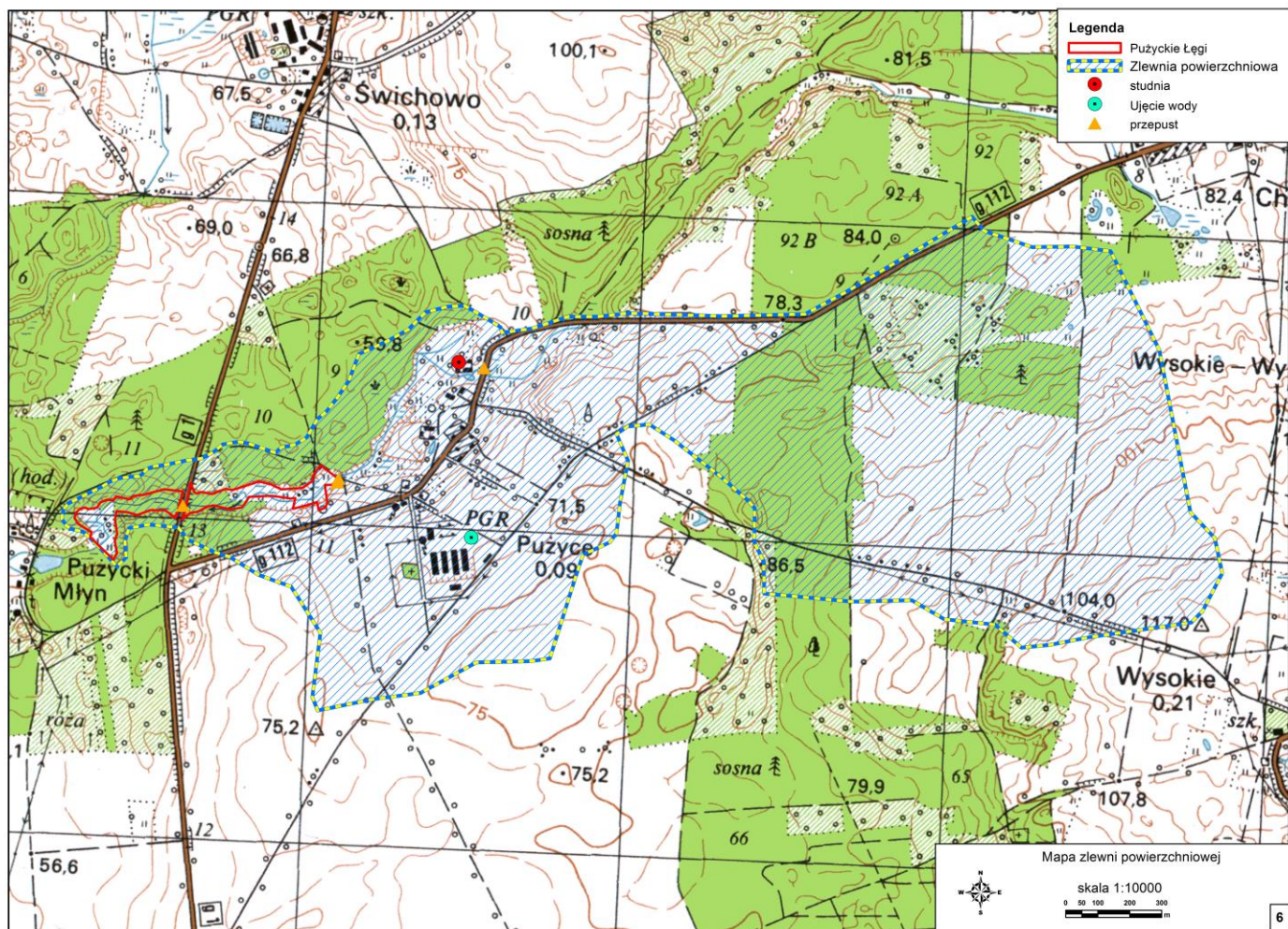
Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ^{8), 9)}
1.	Wykaszenie łąk i szuwarów turzycowych.	Na powierzchni ok. 0,75 ha. Kosić co dwa lata, jeden raz w roku, w okresie VIII-X. Ściętą biomasę usunąć poza teren rezerwatu.	Oddział 93Ci Biochory: 6-11.
2.	Usuwanie samosiewów oraz odrośli drzew i krzewów wkraczających na fitocenozy łąkowe i szuwarowe.	Na powierzchni ok. 0,75 ha – wg potrzeb. Gatunki drzewiaste i krzewiaste usuwać z całej powierzchni fitocenozy łąkowych i szuwarowych, również ich obrzeży.	Oddział 93Ci Biochory: 6-11.
3.	Ograniczenie antropopresji i jej skutków.	1) Oznaczenie granic rezerwatu zieloną opaską na drzewach; 2) ustawienie tablic informujących o formie ochrony, celach ochrony rezerwatu, obowiązujących zakazach – wg potrzeb; 3) usuwanie odpadów – wg potrzeb.	1) Leśne granice rezerwatu; 2) w sąsiedztwie wsi Pużyce, Pużycki Młyn, przy drodze Lębork-Żelazno; 3) teren całego rezerwatu, szczególnie w bezpośrednim sąsiedztwie drogi Lębork – Żelazno oraz przy wsi Pużyce.
4.	Monitoring warunków wodnych.	Montaż automatycznych urządzeń do pomiaru poziomu wód gruntowych i łąty do pomiaru poziomu wód na cieku – wg potrzeb.	Teren rezerwatu.

⁸⁾ Nadleśnictwo Choczewo, obręb Młot, Leśnictwo Dębina, wg PUL na lata 2014-2023.

⁹⁾ Biochory określono w dokumentacji do planu ochrony rezerwatu przyrody „Pużyckie Łęgi”.

Załącznik nr 3

Mapa zlewni powierzchniowej rezerwatu.

Uzasadnienie

Plan ochrony rezerwatu przyrody został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.) zgodnie z art. 20 ust. 1 i 2 tej ustawy, z dostosowaniem zakresu prac do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt planu sporządzono uwzględniając treść Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94 poz. 794), w tym uwzględniając zakres planu ochrony rezerwatu przyrody, określony w art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Plan ochrony rezerwatu sporządza się na okres 20 lat.

Rezerwat „Pużyckie Łęgi” (o powierzchni 4,93 ha) został uznany na mocy rozporządzenia nr 13/2001 Wojewody Pomorskiego z dnia 21 listopada 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Pużyckie Łęgi” (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 91 poz. 1317). Celem ochrony rezerwatu jest „zachowanie dużego obszaru źródłiskowego z całością występujących tu biocenoz i biotopów”.

Rezerwat „Pużyckie Łęgi” położony jest w województwie pomorskim, w powiecie wejherowskim, na terenie gminy Łęczyce. Rezerwat zlokalizowany jest poza obszarami Natura 2000. Właścicielem gruntów, na których położony jest rezerwat jest Skarb Państwa, zarząd sprawuje Nadleśnictwo Choczewo.

Rezerwat posiada otulinę o powierzchni 9,86 ha, która obejmuje fragmenty zboczy doliny cieku, w której położony jest rezerwat. Otulina obejmuje tylko część zlewni powierzchniowej rezerwatu (Pużyckiej Strugi do zamknięcia przy wylocie z rezerwatu), która ma powierzchnię około 41 ha. W granicach zlewni powierzchniowej położona jest cała wieś Pużyce.

W obrębie rezerwatu wyróżniono dwa naturalne obszary siedliskowe: subatlantyckiego grądu na zboczach doliny cieku oraz łągu jesionowo-olszowego na dnie rozszerzonej doliny z licznymi wysiękami wody i korytem strumienia, ze zbiorowiskami źródłiskowymi i szuwarami potokowymi. Na obecną, dość zróżnicowaną, roślinność składają się ponadto półnaturalne zbiorowiska zastępcze: łąkowe, wielkoturzycowe szuwary i ziołoroślowe – wszystkie powstałe po przeprowadzeniu w przeszłości odlesień, melioracji odwadniających, szczególnie intensywnych w południowo-zachodniej części omawianego obiektu, a także dawne użytkowanie kośno-pastwiskowe.

Stan zachowania zbiorowisk leśnych, tj. subatlantyckiego grądu *Stellario holostea-Carpinetum betuli* oraz łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum*, uznano za dobry. Nie planuje się zatem żadnych działań ochronnych dotyczących fitocenoz leśnych. Nie planuje się w lasach rezerwatu wykonywania cięć sanitarnych oraz usuwania z powierzchni leśnej wywrotów, złomów jak również martwych drzew stojących. Ich pozostawianie ma na celu stopniowe wzbogacanie ekosystemu

w martwe drewno. W drzewostanach dojrzałych i dojrzewających nie przewiduje się stosowania jakichkolwiek cięć rozluźniających, inicjujących naturalne odnawianie drzew. Będzie ono następowało w miarę samorzutnego wydzielenia się starych drzew

Zbiorowiska nieleśne (łąkowe, ziołoroślowe i szuwarów turzycowych) reprezentowane są przez: zespół dzięgi i ostrożnia warzywnego *Angelico-Cirsietum oleracei*, zespół sitowia leśnego *Scirpetum silvatici*, zespół wiązówki błotnej i tojeści pospolitej *Lysimachio vulgaris-Filipenduletum*, zbiorowisko łąkowo-ziołoroślowe z *Anthriscus sylvestris*, szuwar turzycy zaostrojonej *Caricetum gracilis*, szuwar turzycy prosowatej *Caricetum paniculatae*, zbiorowiska źródliskowe ze związku *Cardamino-Montion*, zbiorowisko *Berula erecta* ze związku *Sparganio-Glycerion*, zbiorowisko *Scrophularia umbrosa* ze związku *Sparganio-Glycerion* oraz szuwar manny gajowej *Glycerietum nemoralis-plicatae*.

Na stan zachowania zbiorowisk łąkowych i szuwarowych wpłynęło przede wszystkim zaprzestanie koszenia (około 20 lat temu). Po zaprzestaniu użytkowania łąk dość szybkim przeobrażeniem uległ jakościowo-ilościowy skład florystyczny poszczególnych zespołów. Przeważająca większość fitocenoz występuje w mniej lub bardziej nietypowych postaciach zespołów, często o cechach przejściowych między różnymi jednostkami roślinności. Dotyczy to m. in. najbardziej rozpowszechnionego tu zespołu *Angelico-Cirsietum oleracei*. Większość jego płatów wykazuje mniej lub bardziej wyraźne nawiązania do zbiorowisk ziołoroślowych ze związku *Filipendulion ulmariae*, a niektóre wręcz przekształciły się w swoistą postać zespołu *Lysimachio vulgaris-Filipenduletum*. Niektóre zespoły zmniejszyły swój areal. np. *Caricetum gracilis*, inne uległy zanikowi, np. *Caricetum acutiformis* i przejściowotorfowiskowe zbiorowisko *Menyanthes trifoliata* (notowane na tym terenie w roku 2000).

Proces osiedlania się drzew i krzewów w zbiorowiskach łąkowych, a tym samym ich przekształcania w zbiorowiska zaroślowe i leśne zachodzi na niewielką skalę. Jedynie w zbiorowisku łąkowo-ziołoroślowym z *Anthriscus sylvestris* można obserwować pojawianie się miejscami osiki.

W pełni naturalny charakter mają nieleśne zbiorowiska z klasy *Montio-Cardaminetea* występujące w obrębie powierzchni z wypływami wód (źródła i wysięki), które usytuowane są w dolnych partiach zboczy i otoczone dobrze zachowanymi fitocenozami leśnymi. Skład florystyczny tych zbiorowisk jest okresowo zmienny, w zależności od natężenia wypływu wody. Miejscami u podnóża zboczy dostrzec można powierzchnie z zanikiem wypływu wody, nie wiadomo: okresowym, czy trwałym. Na niektórych powierzchniach obserwuje się zastępowanie specyficznych fitocenoz źródliskowych składnikami runa łąkowego.

Flora rezerwatu jest bogata, liczy ok. 230 gatunków roślin naczyniowych i ok. 60 gatunków mszaków. Na szczególną uwagę zasługują m.in.: liczna populacja kukułki szerokolistnej *Dactylorhiza majalis* (ok. 200 osobników), obecność pełnika europejskiego *Trollius europaeus*, kokoryczki okółkowej *Polygonatum verticillatum*, manny gajowej *Glyceria nemoralis*.

Fauna tego niewielkiego rezerwatu nie jest szczególnie bogata i reprezentowana jest przez pospolite gatunki typowe dla biotopów występujących na tym obszarze.

Zidentyfikowane zagrożenia dla ekosystemów występujących w rezerwacie wynikają przede wszystkim z zaprzestania ekstensywnego użytkowania fitocenozy nieleśnych. Dla eliminacji tego zagrożenia zaplanowano ekstensywne koszenie łąk, ziołorośli i szuwarów turzycowych. Prace te rozpoczną się już w 2017 roku.

W trakcie prac nad planem ochrony zwrócono również uwagę na zaburzone warunki wodne w rezerwacie: zanik przepływu wody w Pużyckiej Strudze (co może być spowodowane suszą hydrologiczną w roku prowadzenia badań), „problemy” z zasilaniem obszaru rezerwatu wodami powierzchniowymi oraz płytko zalegającymi wodami gruntowymi. Przyczyna tych zaburzeń nie została zidentyfikowana i wymaga prowadzenia monitoringu hydrologicznego. Zwrócono natomiast uwagę na pewne działania realizowane w pobliżu „Pużyckich Łęgów”, które mogą mieć wpływ na warunki wodne w rezerwacie, i co się z tym wiąże, utrzymanie jego celu ochrony. Są to:

- gminne ujęcie wody w Pużycach (zlokalizowane ok. 500 m od rezerwatu, w granicach zlewni); dotychczasowy pobór 0,6 m³/h, planowany do zwiększenia do 18m³/h;
- kopalnia kruszywa „Brzeźno Lęborskie II”. Na inwestora, zgodnie z postanowieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska Gdańsku (RDOŚ-22-WOO-6671-151/09/10/IJ/29/mm), został nałożony obowiązek założenia sieci piezometrów do monitorowania spływu wód podziemnych w kierunku rezerwatu; zadanie to nie zostało zrealizowane.

Jednocześnie autorzy dokumentacji do planu ochrony zwracają uwagę, że liczne wysięki zlokalizowane w granicach rezerwatu były aktywne i zasobne w wodę. Zasilanie wodami podziemnymi ma zasadniczy wpływ na kształtowanie warunków siedliskowych dla fitocenozy występujących w rezerwacie.

Biorąc pod uwagę przeprowadzone badania i spostrzeżenia stwierdzono, że występujące zaburzenia warunków wodnych w chwili obecnej nie stanowią zagrożenia dla rezerwatu. Konieczne jest jednak monitorowanie stanu zaopatrzenia tego terenu w wody powierzchniowe i gruntowe. Niezbędne jest również właściwe planowanie przestrzenne i korzystanie z zasobów naturalnych w gminie Łęczyce, w szczególności zasobów wód na obszarze, który zasila rezerwat.

Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sąsiedztwie rezerwatu (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obrębów geodezyjnych Brzeźno Lęborskie, Pużyce, Świchowo, Wysokie, Łęczyce w gminie Łęczyce; uchwała Nr XXVI/77/2012 Rady Gminy Łęczyce z dnia 30 października 2012 r.; Dz. Urz. Woj. Pom. z 2012 r. poz. 4060), obejmuje tylko część obszaru istotnego dla funkcjonowania rezerwatu. Większość zapisów ww. mpzp nie stwarza zagrożenia dla rezerwatu. Niekorzystne dla rezerwatu jest dopuszczenie zabudowy w jego sąsiedztwie (tereny

oznaczone w ww. planie jako 75.MN.U – 78.MN.U). Może ona generować zanieczyszczenia wód zasilających rezerwat, wpływać na deficyt wód dopływających do rezerwatu (w przypadku budowy własnych ujęć wody), jak też być przyczyną antropopresji. Pozostałe tereny rolnicze położone w zlewni rezerwatu lub w jego sąsiedztwie powinny utrzymać charakter rolny bez możliwości zabudowy.

Konieczne jest zwrócenie uwagi na działania, które w przyszłości mogłyby wpłynąć negatywnie na stosunki wodne na obszarze rezerwatu i jego otuliny, a w szczególności obniżyć poziom wód powierzchniowych i podziemnych (nowe melioracje, odbudowa zarastających rowów w obrębie rezerwatu i jego bezpośrednim sąsiedztwie, pobór wód podziemnych, w szczególności indywidualnych studni, kopalnie odkrywkowe, głębokie wykopy, duże stawy hodowlane, itp.) lub zmienić cechy fizyko-chemiczne wód powierzchniowych i podziemnych (wprowadzanie do gruntu zanieczyszczeń oraz wody o zmienionym składzie chemicznym i/lub termice, np. ścieków, gnojowicy, zasolonych wód z nawierzchni dróg). Zapobieganie tym zagrożeniom (m.in. poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych gminy) ma zasadnicze znaczenie dla zachowania walorów rezerwatu. Szczególną uwagę należy zwrócić na zaopatrzenie ludności w wodę (poprzez ujęcie gminne, a nie indywidualne studnie) oraz gospodarkę ściekową (w oparciu o szczelne zbiorniki bezodpływowe, a optymalnie sieć kanalizacyjną, bez możliwości stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków).

W chwili obecnej antropopresja nie jest czynnikiem zagrażającym trwałości przedmiotów ochrony rezerwatu „Pużyckie Łęgi”. Rezerwat położony jest w pobliżu niewielkich miejscowości, a podmokły teren nie zachęca do jego odwiedzania. Źródłem zanieczyszczeń (śmieci), a w konsekwencji możliwości wprowadzania gatunków obcych dla bioty rezerwatu, są przede wszystkim użytkownicy drogi powiatowej nr 1322G Lębork – Żelazno, która przecina rezerwat w kierunku północ-południe. Zauważono również pozostawiane odpady na leśnej drodze w bezpośrednim sąsiedztwie wsi Pużyce. Odpady pozostawiane w rezerwacie powinny być regularnie usuwane.

Dla ograniczenia antropopresji należy też utrzymać czytelne oznaczenie granic rezerwatu (zielone opaski na drzewach), uzupełnić tablice informujące o formie ochrony, celu ochrony rezerwatu, jego walorach i obowiązujących zakazach.

Zapobieganiu antropopresji mają służyć również zapisy o nie lokowaniu w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu parkingów, miejsc postojowych oraz innych urządzeń służących turystyce czy funkcjom wypoczynkowo – rekreacyjnym. Miejsca takie są zaśmiecanie i stają się źródłem obcych gatunków, np. inwazyjnych gatunków roślin takich jak nawłocie lub niecierpki (np. gruczołowaty, drobnokwiatowy).

Potencjalnym zagrożeniem dla rezerwatu może być remont lub modernizacja drogi Lębork – Żelazno przecinającej rezerwat. Zagrożeniem dla siedlisk rezerwatu związanym z tego typu pracami może być poszerzenie pasa drogowego (i utrata części chronionego obszaru), wprowadzenie obcego substratu (o innych

właściwościach, niż gleby występujące w rezerwacie) wraz z nasionami lub fragmentami roślin obcych dla flory rezerwatu (w tym inwazyjnych), spływy zanieczyszczonych wód z placu budowy do rezerwatu. Dla eliminacji tego zagrożenia konieczne jest ograniczenie zakresu prac do pasa drogowego oraz przestrzeganie zasad wskazanych w niniejszym planie.

Jako potencjalne zagrożenia autorzy planu wskazali również zmiany sukcesyjne i zmiany stosunków wodnych w zasięgu otuliny rezerwatu (na gruntach LP). Dla ograniczenia tego zagrożenia zaproponowano ograniczenie (w wydzieleniach 93Cg, 93Ch, 93Cl, 93Dm Nadleśnictwa Choczewo, obrębu Młot) zabiegów gospodarczych do niezbędnego minimum (tj. cięcia sanitarne lub w przypadku wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego) ze względu na walory przyrodnicze tego obszaru (m. in. dość liczna populacja górskiego gatunku – *Polygonatum verticillatum* oraz grądy ze starymi dębami i grabami), jak również lepszą ochronę dna doliny rzecznej ze zbiorowiskami łągowymi i źródliskowymi oraz źródliskowo-potokowymi.

Nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnionych do celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych. Do celów naukowych rezerwat może być udostępniony wyłącznie na wniosek zainteresowanego, po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku określającego zakres i zasady prowadzenia badań, pod warunkiem, że badania nie spowodują negatywnego oddziaływania na cele ochrony przyrody rezerwatu. Nie wskazuje się miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, ze względu na sprzeczność powyższych form działalności z celami ochrony przyrody w rezerwacie.

Utrzymuje się zakaz wprowadzania psów na teren rezerwatu, ze względu na możliwość płoszenia gniazdujących tam ptaków i innych zwierząt.

Nie wyznacza się obszarów, w których można polować ze względu na możliwość płoszenia gniazdujących tam ptaków i innych zwierząt. Polowania nie powinny również odbywać się w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu ze względu na płoszenie zwierząt przebywających w rezerwacie oraz brak możliwości dochodzenia postrzałków, które mogłyby chronić się w rezerwacie.

W planie ochrony nie uwzględniono wyników audytu krajobrazowego, gdyż dla województwa pomorskiego takiego audytu jeszcze nie przeprowadzono.

Koszty realizacji planu ochrony dotyczą przede wszystkim koszenia fitocenozy nieleśnych (wraz z wywiezieniem i zagospodarowaniem biomasy), oznakowaniem granic rezerwatu oraz regularnym usuwaniem odpadów.

Koszenie może wykonać zarządca terenu lub RDOŚ w Gdańsku (na podstawie porozumienia). Za oznakowanie granic rezerwatu (zielone opaski na drzewach) odpowiada Nadleśnictwo Choczewo, za tablice „urzędowe” i informacyjne – RDOŚ w Gdańsku. Koszty monitoringu hydrologicznego (urządzeń pomiarowych oraz regularnych pomiarów) pokryje RDOŚ w Gdańsku. Usuwanie odpadów należy

do zarządcy terenu. Środki finansowe na realizację działań ochronnych w większości planuje się pozyskać z funduszy wspierających ochronę przyrody. Zatwierdzony plan ochrony będzie stanowił podstawę merytoryczną i formalną do aplikowania o środki finansowe do funduszy wspierających czynną ochronę przyrody.